

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovojko pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kandidatura za Maribor-Ptuj.

Zadnja nam došla graška „Tagespost“ poroča, da je od več stranij slišala, da bo de od avtonomistične strani kandidiran za državni zbor in mestnej skupini Maribor, Ptuj, Ormuž, Središče, Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec in Marenberg minister baron Conrad, kar smo uže tudi po družih novinah čitali. Da li je to res, da li minister baron Conrad tudi kandidaturo sprejme, tega ne vemo še, ali želimo, da bi se obistinilo, ker s tacim kandidatom, kakor bi bil minister (ali morda tudi sploh kateri zdanjej vladi prjazni višji uradnik) bilo bi prav lahko vreči kandidata opozicijsonalne nemške „fortschrittske“ stranke, naslednika dr. Duchatscha. To priznajo indirektno tudi nemške novine, ker „Tagespost“, „N. Fr. Pr.“ in celo naš „Laib. Tagblatt“ prinašajo obupne članke, v katerih alarmirajo svojce, naj vstanejo zoper nas, češ, da smo nevarni. Torej boje se uže.

Tak vladni kandidat bi le hko zmagal, ako je vladi kajležečena na tej volitvi. Kajti v vseh zaznamovanih krajih je skoro samih uradnikov volilcev toliko, kolikor je zadnjič dr. Duchatsch skupaj glasov imel, (zlasti ako se odbijejo nekateri slovenski glasi, katere je — žalibog! — dobil bil tudi Duchatsch, ki je pred svojim strastnim pamfletskim govorom zoper nas veljal nekaterim našim kot „zmeren“ človek in nestrasten!) Slovencev je pa v vseh mestih te skupine več nego si sami mislijo. Ako tedaj glasujejo vsi Slovenci v tem volilnem okraji, in poleg njih še vsi konservativci, potlej pa le še nekateri uradniki pa z njimi, drugi uradniki pa da se le volitve zdrže, — potem je zmaga gotovo naša in in vladna. Vlada mora tak rezultat le hoteti in doseže ga, doseže zisto takó in še bolj legalnimi sredstvi, kakor se jih je prejšnja ustavoverna vlada Lasserjeva zmirom pri nas posluževala s pohvalo in odobravanjem ustavoverne stranke in graške „Tagesp.“

Vlada Taaffejeva naj stori samo en del tega, kar je Lasser-Auerspergova storila, t. j. kar po zakonu sme. Lasserjeva, in prej tudi Giskrova vlada je pri nas na pr. dala vsem šefom v uradih vedeti, ta in ta je vladi prijeten kandidat, ta ne. „Vlada želi . . .“ je rekel vsak šef svojim uradnikom in volit so šli kar v jatah za svojim šefom vladnega kandidata. Narodnim uradnikom pak je dotični šef začel razkladati, da ne morejo zoper vlado glasovati, katera jih plačuje. In domá so morali ostati, če niso šli celo zoper prepričanje volit (česar poslednjega Bog varuj, da bi mi od nasprotnikov zahtevali).

Ponavljamo, da se je tako vladno posto-

panje od ustavoverne strani vsa leta glasno odobraval. Kar je torej za me prav, to je za te prav, rekel bi, ne?

Pod Giskro in zlasti pod Auersperg-Lasserjem so uradniki storili na višji ukaz še več, nego da so sami volit šli takó, kakor je vladi prav bilo. Pritiskali so še celo na druge volilce v vladnem smislu in rabili v to svojo uradniško avtoriteto. Kaj tacega pa mi od poštenije Taaffejeve vlade niti ne zahtevamo. To je nemoralno bilo in bode, to je preveč nemško-ustavoverno. Le to naj vlada pri svojih uradnikih, katere plačuje, stori, kar sme: da ne bodo proti njej glasovali. Za vse drugo bomo mi Slovenci in bodo konservativci skrbeli in nij nas strah za večino.

To se ve, ako bode pa vlada pripustila, da jej nje uradniki kakor sklenena kohorta volijo hudega oponenta in vruga v državni zbor, potem bi bilo bolje, da to zgodaj vemo in se ne trudimo. Dozdej je žalibog vlada le preveč pustila uradnike tu in tam zoper sebe agitirati. To mora vlada odpraviti, če hoče obstati. Torej tu je le: hoteti!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. avgusta.

Na mesto zakona, ki bi proglašal nemški jezik državnim jezikom, naznanja se zdaj po oficijoznih listih, da bo vlada državnemu zboru predložila zakon o **izvrševanju paragrafa 10.** državnih osnovnih zakonov. V ministerstvih se baje res uže zbira gradivo za tak zakon.

„Moravska Orlice“ se tudi ostro obrača zoper dunajski „**schulverein**“. Ta list pravi, da je smešna trditev Nemcev, da bi bili zatirani, kajti 1 1/2 milijon Slovanov v Moravski ima 6 srednjih šol a 500.000 Nemcev ima jih **17**. Moravska in Češka imata nemška deželna zbora. Šlezija nima nobenega zastopa. V češkem šolskem svetu sedi 15 Nemcev a samo 7 Slovanov. Trditev o zatiranju nemštva je židovska laž. Nemci imajo dosti svojih šol, zato dunajsko „šolsko nemško društvo“ nij drugega nego agitacija za nemštvo in za germanizacijo.

Razkol mej **hrvatsko** narodno stranko ima to dobra v sebi, da dela narodna opozicija pod vodstvom zagrebskega župana na pomirjenje in pobratenje mej Srbi in Hrvati. Srbski listi se vselej tega domoljubnega prizadevanja narodne opozicije.

Vnane države.

Organ črnogorske vlade „Glas Crnogorca“ piše o tem, ker je bil črnogorski zastopnik odpozvan iz Carigrada, da niti nij vredno, da bi kakšna vlada še imela svojega zastopnika na porti, kajti ta se samo laže in nema resne volje.

Poveljnik v Baru, vojevoda Sava Petrović, poroča, da se Albanci množe na Mozura-Planini in da je zavoljo tega črnogorski voje-

voda Gjurović na Dobravodi v nevarnosti. Vojni minister Ilija Plamenac je takoj ukazal, da se posadka v Baru namnoži za 2000 mož.

Grki sicer mobilizujejo, a veliko jim to ne bode koristilo; kakor namreč francoski „Temps“ piše, vlade popolnem ločijo črnogorsko vprašanje od grškega, zato bode še preteklo dosti časa, predno dobe Grki v last Janino. Sicer pa tudi razen Anglije nehče nobena vlast dejansko posredovati za Grke.

Iz Dobruče se javlja, da se tam prikazujejo turški roparji in drže prebivalstvo v vednem strahu. Rumunska vlada pa trdi, da to niso Turki nego so — Bolgari. Bolgarska vlada pravi, da je to laž, ter zahteva, da stvar preišče mejnarodna komisija. Vidi se, da položnje mej Bolgarsko in Rumunsko postaje bolj in bolj sovražno.

Turčija je dolžna Angleškej in Francoskej na obrestih od garantovanega posojila 1855. leta nič menj nego 1,030.000 gld.

Demonstracija z ladijami evropskih velesil je odložena za tri tedne.

Na Francoskem so dovršene volitve v generalna svetovalstva. Voljenih je 927 republikancev, kateri so 281 sedežev pridobili. — To kaže, da se republikanizem silno utrjuje v narodu in da bodo morali konservativci, ki se za kralja ali za cesarja navdušujejo, svojo politiko spremeniti in pod republikansko zastavo za svoje konservativne interese boriti se.

O angleškem pobitju v Afganistanu prinašajo "Times" natančnejša poročila. Dne 27. julija je namreč napadel general Burrows Ayub kana, ki je imel 12.000 mož in 20 kanonov, od Kandahara 50 milj daleč. Boj je trajal četiri ure. Burrows je bil nazaj vržen ter je zgubil: 20 oficirjev, 1200 vojakov in 3 kanone. Ayub kan po tem boju nij prodiral dalje, ker tudi on je zgubil veliko vojakov.

Dopisi.

Iz savinjske doline 4. avgusta.

[Iv. dop.] (V stvari slovenskega uradovanja.) Kazenskega reda od 23. maja 1873 se glasi: „Ako priča sodniškega jezika nij zmožen, se sme zaslišati samo takrat brez tolmača, če sta preiskovalni sodnik in perovodja njegovega jezika zadosti zmožna; ako je potrebno, se ima pismom priložiti poverjeni prevod zapisnika v sodniški jezik“. To se pravi, ako se zasliši postavim slovenska priča, in sta preiskovalni sodnik in perovodja toliko zmožna slovenskega jezika, da moreta brez tolmača zaslišati pričo, se mora pisati zapisnik vedno v slovenskem jeziku, in ako je potrebno, se priloži potem pismom poverjeni prevod zapisnika. To je tako jasna postava kot beli dan, in vendar, ako pogledamo v prakso, videli bomo, da se to pri nas v obsegu celjske okrožne sodnije ne zgodi nigdar. Postave, ki dajejo našemu slovenskemu jeziku enake pravice pred sodnijo, ostanejo le na papirji. Želeti bi torej bilo, da bi slovenske stranke, katere bodo pri sodnji zaslišane, z ozirom na obstoječo postavo zahtevale, da se

zapisniki z njimi pišejo jedino le v slovenskem jeziku, da tedaj nij zadosti, ako sodnik nas z večkrat prav „surovo“ slovenščino slovenski zasliši, ampak da naše slovenske izjave tudi v slovenščini v zapisnik pridejo. Ako bi to slovenske stranke vse strogo zahtevale, kmalu bi imeli več sodniških uradnikov, ki bi se učenja slovenskega jezika poprijeli, kajti slovenski kruhek tudi nemškemu uradniku kaj slastno diši; marsikaki nemčur pa bi morda tudi svoja kopita pobral, in se vrnil mej svoje „švabske brate“.

Iz Slovenj gradca 5. avgusta. [Izv. dop.] Pri današnji volitvi najstarejših okrajnih zastopnikov iz skupine kmetijskih občin so bili narodni kandidatje enoglasno od 30 prišli volilcev izvoljeni.

Ker je bilo vse jedino, složno in navdušeno, se je tudi volitev tako naglo dovršila, da je jeden pošten volilec uže prepozno prišel, ako ravno je mislil, da se še volitev začela nij; jeden volilec je bil po bolezni, jeden po nedolžljivih opravkih zadržan k volitvi priti. Obširnejše pozneje. S tem imamo v okrajnem zastopu spet narodno slovensko večino.

Iz Idrije 3. avgusta. [Izv. dop.] Kakor je bilo v „Slovenskem Narodu“ štev. 172. uže poročano, napravila je bila naša narodna čitalnica na g. J. Leskovičevej pristavi v nedeljo 1. avgusta veliko besedo v spomin tisočletnice slovanskega cerkvenega jezika.

Bali smo se uže v soboto, ko je celi dan v plohah deževalo, da nam bode dež tudi veselico odplavil, pa Bog nam je bil v nedeljo milostljiv z ugodnim vremenom.

Zjutraj ob 1/2 9. uri je bila v ta namen sveta maša brana, pri kateri je čitalniška godba svirala in pevci so slovensko mašo peli.

Kakor je bilo v programu naznanjeno, se je popoldne ob 1/2 4. uri lepo število družbenikov v čitalnici zbralo, in od tukaj se je odrinilo proti pristavi z godbo, katera je še pred čitalnico stoječ „Naprej zastava Slave“ zaigrala in z družbeno zastavo (katera je menda uže od časa vipavskega tabora mirno počivala) pridružilo se je še ogromno število drugega ljudstva; mej tem, ko je godba vesele popotnice igrala, smo nepričakovano hitro dospeli na pristavo, kjer nas je kar prvi pogled očaral, videče, kako lepo je bilo vse okinčano z zelenjem in narodnimi zastavami. Lep in dolg program se je skozi in skozi dobro vršil. Govornik gosp. V. Treven je v dolgem in jako jedrnato sestavljenem govoru razjasnil življenje in delovanje sv. slovanskih bratov Cirila in Metoda mej Slavjani, in pomen obhajanja tisočletnice in h koncu je rekel blizu tako-le: Zgodovina nam torej jasno pove, da uže tisoč let se upirajo in vse sile napenjajo nam sovražni Nemci, da bi naš jezik uničili in nas ponemčili; ali narurna reč se ne da ni z vojskino silo niti ne z zvijačo odpraviti, ker stvarnik sam je zapovedal; „pusti mojega slavnca peti, kakor sem mu grlo ustvaril“.

Naši nasprotniki nehejo vedeti, da „pol sveta last je sinom Slave!“ Nehejo vedeti, da „Slavjanu nigdar solnce ne zaide!“ (Burni živio! in dobro-klici!)

Deklamacije, slavnosti popolnem primerne, so jako dopadale, posebno one od mladih gospodičin Lapajnetove in Hojserjeve deklamovane. Najbolj pa je veselico zabelil g. F. Kos s komičnim kupletom „vojak iz Bosne“, kako da je šmentano dobro, ako človek zna malo „teuč“!

Gospodje pevci in godci so tudi njih točke

in teške naloge izvrstno in v občo pohvalo izvršili, pod vodstvom izvrstnega našega kapelnika gosp. J. Serjuna. Veselilo nas je tudi videti mej gg. pevci one, ki so se bili za časa hudega narodnega preganjanja nam odmakniti morali; tem zakličemo: dobro došli!

V mraku smo videli umetalni ogenj v narodnih barvah, kar je vsem zelo dopadalo. Mladi svet šel je v gornje prostore in je rajal do ranega jutra.

Da je naše mesto in njega prebivalstvo izvemši učenega Onderko, za katerega se zgoraj baje še vedno ugiblje, kam bi ga poslali, popolnem narodno, smo se zopet prepričali iz velike udeležbe pri veselici, ker prostorno dvorišče bi bilo skoraj premajheno. In tako smo zopet videli star slovensk pregovor uresničen, da po hudej uri zmirom lepše solnce sije.

(Drug dopisnik nam tudi popisuje to veselico, pa končuje:)

Nehoté se spominjam necega g. dr. Forregerja, kateri je v državnem zboru rekel, da je Idrija „Deutsch-Idria“. Naj bi prišel ta slavofag ta dan semkaj, in bridka žalost bi bila prešinila njegovo švabsko srce, da bi moral videti resnico, da Idrije še nij požrešni germanski moloh pogoltnil. Še so možje „od lipovega lesa“ tukaj, da, lehko rečem, vsi trgovci brez izjeme, kakor tudi rudarji in obrtniki so vrli Slovenci.

Z bridkim srcem je zrl g. Onderka na čitalničarje, ko so s svojo zastavo korakali, in plakal je na razvalinah „des Deutschthums in der deutschen Stadt Idria“. V občo se mora pripoznati, da se politično obnebe pri nas svetli in upamo, da se bode tudi ljudstvu kmalu nekočiko lrtko življenje olajšalo.

Malo veselice je napravila naša čitalnica ali vendar pri nobeni se še nijsem tako dobro počutil kakor pri tej. Kako velikansk uspeh imajo čitalnice v spodbujajo naroda, to se je tukaj najbolje izkazalo. Delajmo tedaj, dokler imamo priložnost, utrjujmo narodno zavest!

Domače stvari.

— (Kako so neki naši c. kr. uradniki dozda razumeli ravnopravnost jezikov in § 19 osn. postav), o tem jako drastično poroča „Slovenec“ (kateri se ponuja deželnej vladi povedati imena in kraj, nam itak lehko uganljiv) v dopisu z Gorenjskega, ki se glasi:

„Pošiljam vam tu odgovor našega okrajnega glavarstva našemu županu, ki je prosil, naj bi se mu pošiljali uradni dopisi in odpisi v slovenskem jeziku, ker nemškega ne on in tudi nihče drugi v županiji ne razume. Naj bi si ta odgovor ogledala tudi slavna deželna vlada, ker je lepa ilustracija onim 11. poročilom, katere je gospod deželni predsednik o tem od okrajnih glavarjev dobil.

Odpis tega okrajnega glavarstva se glasi v nemškem jeziku tako:

Z. 1776. Dem Gemeindeamte in K. zurück unter Hinweisung auf den Art. XIX. des Staatsgrundgesetzes vom 21./22. 1867 mit dem Bemerkung, dass die Pflicht, sich das Verständniss beider Landessprachen angelegen sein zu lassen, für das Gemeindeamt ebenso vorhanden ist, wie für die k. k. Staatsbehörden.

Ich finde bei diesem Anlass dem Gemeindeamte zu bemerken, dass in Zukunft jede aus derartigen leeren, unbegründeten und subordination-widrigen Ausflüchten stammende Verschleppung des Geschäftsganges an dem Herrn Gemeindevorsteher als dem Schuldtragenden gemäss § 98 Gmd. Ordn. auf das strengste geahndet werden wird.“

Tako omenjeni dopis poroča. Stvar se res

bere, kakor da bi bila iz časov najhujšega absolutizma, a ne iz zdanje ustavne dobe! Originalna interpretacija člana 19.!! Mi denes samo vprašamo: Kakó bi nemški časniki grozno zatulili, da bi odmevalo od sten vse Germanije, ko bi na pr. kak češki okrajni glavar od trdonemškega župana zahteval, da mora češki znati, sicer ga bode ostro kaznoval! Sicer pa s temi besedami ta stvar nij še odpravljena. Radovedni smo, kaj vladni organi porekó na vse to.

— (Še enkrat „Lidertaflerji“ in napad Medvodski.) Nemškutarsko laganje iz Ljubljane v dunajske liste se nadaljuje. Zadnja „Deutsche Zeitung“, „N. Fr. Pr.“ in drugi listi imajo telegrame iz Ljubljane da iz „sodniško prisiljenega“ (?) popravka „Slovenskega Naroda“ izhaja posledica, da nijso „Lidertaflerji“ dali ni najmanjšega povoda k napadu. In vendar se očitano „nedostojno obnašanje“ izrekoma nij popravilo! G. Wawrezka, „c. kr. uradnik“ kakor se je podpisal, političen kapital dela, kakor ga nij bilo pričakovati. Naj bi rajši preklical uže enkrat vseskozi nerresnično poročilo v „Lab. Ztg.“ in perfidno očitanje, da so bili napadalci od narodne stranke nahujskani. Sicer bi pa c. kr. uradniku tudi ne škodilo, ko bi se več za svojo dožnost brigal nego za politične pravde in poročila in telegrame.

— (Naši ljubljanski nemškutarji) so dali v dunajske liste od petka telegrafirati, da je njih „konstitucionalno društvo“ sklenilo letos obhajati veliko ustavno slavnost, „verfassungsfeier“, kakor jih je nekdanj slavni Brandstetter delal na spodnjem Štajerskem. Mi smo zelo radovedni na to „veliko“ praznovanje.

— (Ljubljanski kantiérji) podpisani z imeni, izjavljajo, da bodo znanega „neravno v najboljšem sluhu glede resnice stoječega“ dopisnika „N. Fr. Pr.“ tožili, če do 12. avg. ne prekliče, ker jih je obdolžil, da so oderuhi. Ljubljanski „Tagblatt“, ki bi imel ljubljanske razmere bolje vendar poznati, kot „N. Fr. Pr.“, ponatisnil je bil ono notico in širil tako ono obrekovanje. „Tagbl.“ je vse prav, kar le Kranjce grdi in blati.

— (K prazniku 10letnice tukajšnje požarne straže,) ki bode prihodnjo nedeljo, oglasilo se je baje uže čez 300 udeležencev. Društvo je na svoje tovariše poslalo pismo v katerem se pravi: „Dne 14, 15. in 16. avg. meseca nameravamo osloviti desetletni obstanek požarne brambe naše in zelo nas bode veselilo in nam v čast, ako ondodna požarna bramba naše iskreno povabilo k tej slavnosti sprejme, katero tu s tem izrekamo. Kakor Vam program pové, so meščanje deželne glavnega mesta veljavo dobro organizovane požarne brambe kaj dobro izpoznali, a zdaj gasilno opravo našo hoté pomnožiti še z velikanskim darilom, namreč s parno brizgalnico. Slavni deželni zbor je nedavno sklenil s posebnim zakonom novo uredbo o gasilstvu požarnih bramb po deželi in se pri tem zlasti oziral na prostovoljne požarne brambe. Če se torej na mero-dajnem mestu njih važna korist izpoznava in ceni, je nalog naš, kolikor moči se organizovati in marljivo pospeševati založbo daljših prostovoljnih požarnih bramb. O sredstvih in potih, kako to doseči, hočemo izpregovoriti ob povodu naše slavnosti, in prevdariti, bi li ne bilo dobro in koristno, vse kranjske požarne brambe ože združiti svoje uredbe kolikor je moči enakomerno vsoprediti, in jim vsled tega zmogočiti, da se vzajemno podpirajo in si po-

magajo a stališče občne stvari naše razširimo in utrdimo.“

— (Duhovenske premenbe na Kranjskem.) G. France Schweiger, doslej kooperator v Semiči, je dobil faro Radovico. Umrli sta: Tomaž Jerančič v Moravčah dne 2. julija in Jurij Zabrezovnik v Škofjeh Loki dne 16. julija. Kanonično investituro so dobili: gospodje Ludvik Škufca na župnijo Leskovica nad Loko dne 26. junija; Anton Žgur na župnijo Prem dne 30. junija; Anton Trepal na župnijo Kopanje dne 1. julija potem dne 25. julija gospoda dr. Andrej Čebašek ter Andrej Zamejic ker sta imenovana kanonikom.

— (Obsojen notar.) Z Vrhnik se piše, da je tamošnji notar g. Mulej zavoljo nekorektnega uradovanja obsojen bil na 300 gl. globe. Ta gospod je od nekdanj velik nemškutarski agitator in je rad ljuto zabavljaj na slovensko narodno stranko.

— (Tržaški namestnik de Pretis) pridno potuje. Te dni je bil v Tolminu in v Cerknem.

— (Iz Konjic) se poroča „Gosp.“ da bode v slavo 50letnega rojstnega dne Nj. veličanstva, svetlega cesarja Franca Jožefa, imelo kat. politično društvo v Konjicah dne 15. avg. ob treh popoldne zbor in svojo obletnico.

— (Osepnice) močno razsajajo po ljutomerskej fari. Zdaj je dotičnih bolnikov naštetih do 70; veliko jih je uže spomrlo. Človeka precej, ko dušo izdihne, položijo v trugo ter ga hladnej zemljici izročijo v varstvo, da se zrak še bolje ne okuži. Zavoljo tega so šole zaprte uže od 10. julija. Bolehajo ne samo otroci, ampak tudi odrasli ljudje. Pred kratkim se je kužna nadloga prikazala še v Babincih

— (Požar.) Piše se nam iz Podgrada v Istri 6. avg.: Včeraj so pogorela v bližnjih Sobonjah šestim kmetom gospodarska poslopja. Pet jih je zavarovanih pri „Slaviji“, eden pri „Fonciere“.

— (O požaru na Gori pri Sodražici), katerega smo na kratko uže omenili, poroča se nam natančneje, da je upepelil 16 gospodarjem 51 poslopij! Zavarovanih je bilo 14 gospodarjev, in sicer: 7 pri banki „Slaviji“ za 4000 gld., — 6 pri graškej zavarovalnici za 2800 gld., — eden pa pri peštanskej zavarovalnej družbi za 400 gld. — Zgorela je tudi neka ženska, na katero se je goreče ostrešje podrla.

— (Strela) je po noči od dne 1. na 2. avgusta udarila v kozolec Franca Hvastja na Bregu in ga zažgala.

— (V svečanost petdesetletnemu rojstvenemu dnevu presvitlega cesarja Franca Jožefa I.), ki se bode go. dovala 18. dne t. m., prišla je na Dunaji ravnokar na svitlo prav lična knjižica za slovensko mladino pod naslovom: „Avgusta meseca 18. dan.“ — Knjižica, ki jo je sestavil Ivan Tomšič, c. k. učitelj in urednik „Vrtčev“, obseza na 20 straneh najvažnejše črtice iz življenja našega cesarja in cesarske rodovine. Sedem prav dobro izdelanih podob daje še posebno vrednost tej knjižici. Podobe so: 1. cesarska obitelj; 2. cesar Franc Jožef I.; 3. nadvojvoda Franc Karel; 4. nadvojvodinja Sofija; 5. grof Radecki; 6. nadvojvoda Albrecht; 7. princezinja Stefanija. — Da bi se knjižica po vseh slovenskih pokrajinah v najobilnejšem številu razdelila mej slovensko mladino, zato jej je cena tako nizka, da si jo prijatelji slovenske mladine lahko v večjem številu naročijo. Cena posameznim iztiskom je

samo 12 kr. — 10 iztiskov skupaj velja 1 gld.; 25 iztiskov 2 gld.; 50 iztiskov 3 gld. 50 kr.; 100 iztisov 6 gld.; 500 iztisov 25 gld. — Koncem šolskega leta je ta lepo ozaljšana knjižica tudi posebno pripravna za šolska darila, ker je tako po ceni, da se ž njo lahko prav obilo otrok obdaruje. Mi bi pač želeli, da ta knjižica uže dne 18. t. m. pride mej slovensko mladino, in to na slavo 50letnemu rojstvenemu dnevu Nj. Veličanstva presvitlega cesarja, zato opozarjamo na njo vse slovenske učitelje in prijatelje šolske mladine. Kdor želi knjižice imeti do omenjenega dne, naj si je takoj naroči s pošto nakaznico ali pa s poštanim povzetjem pod natančno adresno: Carl Rauch, Buchdruckerei und Verlagsgeschäft, Wien, VI. Hornbostelgasse 4.

— (Cirkus Fumagalli) ostane samo denes in jutri še tukaj. Njega vodstvo se mnogo trudi, da bi zadovoljno bilo občinstvo in je dobilo zdaj novega izvrstnega jahalca in jedno jahalko. Razen tega je posebno omenjati telovadcev na trapezu in na tleh, ki izvršujejo res čudovite reči. Občudovanja vredna je tudi gibčnost in pogum majhene sedemletne hčerke Fumagallijeve. Konji so prav dobro dresirani. Mej članovi tega cirkusa je tudi jeden Slovenec, Koželjev iz Kranja, ki je še kot otrok šel z gimnastiki. — Društvo je imelo dozdaj tudi „atleta“ ali močnega moža, ki je razpisaval darilo za onega, ki bi ga ob tla „vrigel“. Čudno, da, ko drugod taci tekmecevboborilcev nij lahko dobiti, temu jih mora podvzetnik za denar iskati, da jih vsaj na videz ima, oglašali so se pri nas hlapeci in pomagači radi in sami, in sicer nekateri tako močni in krepki, da „atlet“ tudi njih nij mogel na tla spraviti, čeravno se je sam pač kot telovadec ubranil „pravilnemu“ vrženju. Dobil se je na primer ljubljansk mesarsk pomočnik, Slovenec, ki je bil očitno močnejši, samo ne tako spreten. Vsled tega je „atlet“ v Ljubljani ob kredit svoje moči prišel.

Razne vesti.

* (Maščevanje ogoljufane deklice.) V Parizu je bila 2. avgusta pred porotno sodnijo tožena 26letna deklica Lojza Saulnier, da je necega Fr. Bertranda ustrelila. Ona je to priznala, ali rekla v svojo obrambo, da je to storila zaradi tega, ker jej je Bertrand, njen ljubi, zakon obljubil, zapeljal jo, a potem, ko mu je otroka porodila, zapustil jo in hotel z drugo poročiti se. Porotniki so morilko izpoznali za nekrivo in občinstvo jih je zato hvalilo.

* (Nemški novinarji na begu.) Iz Hamburga poročajo, da je od tam nanaglo v Ameriko pobegnil žurnalst in socialistični nemški agitator in poslanec Hasselman, zapustivši silno mnogo dolgov. Torej naših nemškutarjev najemnik Hans Kravs „dobiva mlade“ ali posnemalce, in naši Dežmani bodo lahko tolažili se, da je jeden nemški jud tak kot drugi. Solatium est socios habere dolorum.

* (Umrli) je sloveči dunajski zdravnik in profesor zdravilstva Hebra.

* (Prostovoljni popolni post Amerikanca dr. Tannerja), o katerem smo poročali, da je stavil, ka bode 40 dni brez jedi in ob samej vodi živel, iztekel je včeraj 7. avgusta. Novine so poročale, da je bil 35 dni srečno prebil brez jedi in imel upanje, prebiti tudi zadnjih pet. Slab je pač. Telegraf bode poročal skoro, da li je nevarno stavo dobil ali ne.

* (Nesreča na Dunavu.) Početkom onega tedna se je mej Paksom in Budapešto razpočila na parniku „Drava“ cev za izpuščanje sopuha. Sopuh je ubil delavca, ki je delal v onem prostoru. Zadaj v družem prostoru sta opravljala svoj posel dva kurilca. Ko sta videla, kaj se je zgodilo, bežala sta

ven na prosti zrak. A iti sta morala ravno skozi oni prostor, ki se je napolnil s pekočim sopuhom. Po celem životu opečena in utrujena do smrti, sta vendar še živa prišla na površje ladijno, a pravi se, da živela ne bosta.

* (Lakota v Perziji.) Dunajski trgovci so dobili poročila, da je v mestu Tabris v Perziji silna lakota. Peki so svoje prodajalnice zaprli, ker ne morejo kruha prodajati po ceni, kakor vlada hoče. Ljudje so zaradi tega obupani, trgovine nij, in vsak le gleda, kako bi kaj za jesti dobil. Konje in govejo živino so uže sneli; bati se je kuge.

* (Povodenj na Moravskem.) V severnej Moravskej je vsled silnega deževja nastala povodenj in je voda zalila na več krajih tudi železnico. Reki Luzina in Ostrovica sta izstopili; železnični most čez Ostrovico se je podrl. Moravska Ostrava je vsa pod vodo a še raste; dežuje neprenehoma in je bil hud vihar. Ostrovica in Odra sta četrir metre globočji nego navadno. V velikej nevarnosti je mesto Oderberg. V moravskoj Belej cerkvi je voda uničila vsa kopelišča. Voda nosi soboj cerknene domače živali. Tudi kopelišče Toplice je popolnem pcd vodo. Veliko ljudij je uže utonilo, drugi beže in spravljajo v varnost svoje premično imenje.

Listnica uredništva: G. R. v N. Dotični dopis je čisto zastarel, zato ga nijmo priobčili. Vselej nam se ustreže z dopisi, ali ne da bi bili pisani tri tedne „post festum“, nego prosimo poročil o pravem času.

Poslano.

Podpisanec dovoljuje si prigodom otvorjenja svojega borznega komisijonarstva na kongresnem trgu št. 7, dne 9. avgusta t. l., opozarjati p. n. občinstvo na ugodnosti, katere zdaj ponuja ukoristenje konstelacije na borzi, ter objavljati posebne pogoje, pod katerimi hoče zastopati svoje čestite klijente.

Kar se tiče obnega položaja, more se splošno trditi, da se zaupanje zopet vzbuja ter je gotovost zopet prikazala se, da lahko s koristjo na borzi posle entruje. Ta gotovost se je tudi uže realizovala v mnogem slučaju; samo se ne sme pričakovati ali zahtevati, da pride ono divje, neprimerno diferencno igranje, kakršno je cvetelo pred krizo, zopet v veljavo. Solidni kapitalist, premišljeni spekulat bode se gotovo tudi rad izognil temu, česar pošten komisijonar v interesu svojih komitentov, kakor v svojem lastnem, pr v razumljenem, ne sme podpirati. A v zmernih mejah se dá s precejšnjo gotovostjo pričakovati vspeha, ker gospodarstveno položaje kaže, da se boljša, v političnem oziru pa se resnih zapletenj nij bati, kajti vse države potrebujejo miru.

Kar se pa tiče naloge, katero si je postavil podpisanec, in pogojev, pod katerimi jo misli rešiti, ima pred vsem ta smoter pred očmi, da bi omogočil udeleževanje borznih operacij tudi onemu občinstvu, ki nema prav velikega kapitala. Vsled tega ima načelo, da premerja pokritje o borznem sklepanju tako majheno, kolikor kaže, in določuje depot ob sklepu samq na 300 gld. v gotovini ali solidnej vrednosti. Razen tega imelo se bode nagraditi naročene nakupe in prodaje v obliki običajne sensarije v znesku 2 gld. 50 kr. ter $\frac{1}{1000}$ provizije in konči narasle troške od poštne, za korespondenco, dane svéte itd. Ustmena razjasnila dobi vsagdo brez troškov ter opozarja podpisanec, da je v direktnjej zvezi z dunajsko borzo in operira izključno se samo za njegovo hišo delujočimi v njegovej službi stoječimi zaupnimi osobami. Izključeno je dakle vsako posredovanje z agenti.

Podpisanec misli, da ne omenja nepotrebnega, ako naglašá, da ima jamstvo za svoje reelno poslovanje v tem, da na svoj račun se njegova hiša nikakor ne udeležuje na borzi. S tem pa odpade stvarni moment nezaupanja, kateri plaši ljudstvo vsled veliko grenkih izkustev, in se boji spekulacijo pričeti s posredovanjem kakega borzijanca.

Podpisanec ponavlja: da rad in zastonj p. n. privatnim spekulantom ali kapitalistom, ki iščejo novih zalogov za svoj kapital, z dobrim svetom pomaga, opirajočim se na dolgoletno občenje z borzo, izjavlja tudi, da dovo-

Ijuje vsakemu pogledati najnovejša brzozjavna poročila z beške borze.

On sklepa s prošnjo in trdno nadejo, da se bode p. n. občinstvo na njegovo komisijsko hišo oziralo in dalo mnogobrojnih prilik, da izkaže on svoje res pošteno poslovanje.

Z visokim spoštovanjem
Edvard Watzl,
banka in komisijonarstvo
na kongresnem trgu šte. 7.
(382)

Umrli so v Ljubljani:

4. avgusta: Marija Cankar, natakarjeva hči, 5 m., na sv. petra cesti št. 19, za atrofijo. — Albin Bitenc, hišnika sin, 5 mes., v Vegovih ulicah št. 4, za drisko.
5. julija: Amalija Bügel, kleparjeva hči, 2 1/2 l., rožne ulice št. 29.

V deželnej bolnici:

31. julija: Franca Mohar, delavka, 30 let, za jetiko. — Urša Oster, delavka, 63 let, za starostjo. — Fran Ipavic, delavec, 26 let, za vročinsko boleznijo.
1. avgusta: Franca Stopar, krojačeva žena, 31 let, za jetiko.

Dunajska borza 7. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	71 gld.	90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	72	85
Zlata renta . . .	87	15
1860 drž. posojilo . . .	130	50
Akcije narodne banke . . .	819	—
Kreditne akcije . . .	270	50
London . . .	117	50
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	33 1/2
C. kr. cekini . . .	5	53
Državne marke . . .	57	60

Solicitator

Išče službe v Ljubljani, 28 let star, je uže čez 10 let pri tem poslu in je še sedaj v službi. Ponudbe se prosijo pod šifro: „Solicitator poste restante Maribor.“
(383-1)

Bergmanovo

milo za pége.

katerim se pége na lici odpravljajo popolnem, priporoča po 45 novč. komad lekarnar **J. Svoboda** na Prešernovem trgu.
(136-10)

Absolviran jurist,

z dovršeno sodnijsko prakso, slovenskega jezika v besedi in pisavi popolnem zmožen, išče primerne službe kot **konzipijent** pri odvetniku ali beležniku. Ponudbe: Chiffre **J. W-n** v št. Rupert na Dolenjskem.
(378-2)

Poletni cirkus

ED. FUMAGALLI.

Denes v nedeljo 8. avgusta

dve zadnji veliki predstavi

se spremenjenim programom.

Denes se bosta posebno odlikovala nova artista gospe **F. Elster** in gospod **A. Sedoglavič**.

H koncu vsakikrat druga komična pantomima. K obilnej udeležbi vabi uljudno

Ed. Fumagalli,

(384)

vodja.

Severno-nemški Lloyd

(Norddeutscher Lloyd)

v avstrijskej državi koncesijonirana

parobrodna družba.

Direktna redna poštna parobrodna vožnja mej

Bremenom in Ameriko.

Poleg najnižje cene prevoznji in najsolidnejšega ravnanja s potniki, priporoča se za natančnejša pojasnila uradno potrjeno

Glavno zastopstvo severno-nemškega Lloydja za Kranjsko

R. Ranzinger,

(39-15)

speditur juž. železnice,

na dunajske cesti, št. 13 nova, v Ljubljani.

Sprejmo se zanesljivi agenti za okraje na Kranjskem.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitrejše in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se z marom z osebnim ali poštanim naročilom pri **A. Hartmannu** v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši.
(273-16)

Najsijajnejši uspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4 1/2 kr.

Zgradben risar

se takoj sprejme v službo. Kje? povč opravišstvo „Slovenskega Naroda“.
(364-3)

Razpis

štipendij za posebne šole na obrtniškem tehnologičnem muzeji na Dunaji za domače obrtnijske izdelke iz lesa in za pletenje košev in jerbasov in za vrborejo, potem za posebno lončarsko šolo v Znojmu.

Vsled sklepa slavnega deželnega zbora kranjskega dne 5. julija l. 1880, se dogovorno s kranjsko kupčijsko in obrtniško zbornico razpisujejo 3 štipendije, in sicer 1 štipendija za posebno šolo v zimskem času l. 1880/81 na obrtniškem tehnologičnem muzeji na Dunaji za domače obrtnijske izdelke iz lesa; — 1 štipendija za posebno šolo tudi na imenovanj obrtnijske šoli in tudi v zimskem semestru za pletenje košev in jerbasov in za vrborejo; — in 1 štipendija za posebno celoletno šolo 1880/81 v Znojmu za lončarsko obrtnijo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1. Štipendija za lesorezno šolo znaša 400 gold., — štipendija za šolo za pletenje košev in jerbasov in za vrborejo 300 gold., — in štipendija za lončarsko šolo tudi 300 gold. Iz štipendij se morajo učenci na šoli preživeti in plačati tudi vse potne troške, — iz prve štipendije s 400 gold. se morajo pa tudi kupiti učencu delavske priprave ter se ne bo dala za te nobena druga odškodnina.

2. Kdor dobi štipendijo, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmenj skozi pet let v domačej deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično podučevati.

3. Prošnjiki za te štipendije morajo 18 let stari biti ter dokazati, da so nemškega in slovenskega jezika dobro zmožni, da so ljudsko šolo z dobrim vspehom dovršili, ako mogoče pa tudi enega ali več razredov kake srednje šole; dokazati imajo pa še posebno svoje vednosti in svoje dosedanje praktično zamestnanje v dotičnem obrtniškem delu.

4. Lastnoročno pisane prošnje s potrebnimi dokazili vred naj se najpozneje

do 20. avgusta 1880

lesem izročé.

(374-3)

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 31. julija 1880.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

prorokačo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Vehko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje

Gospod **J. Seichert**, dipl. lekar v Rožnavi. Prosim, da mi pošljete še 12 zavitek Radgostkega univerzalnega čaja in 12 škatljice Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov. Učinek teh zdravil je v resnici pri vseh na prsih bolnih osebah izvrsten, in odkar jih upotrebljam sam, nič več ne kašljam, kakor sem dosle vsako zimo 4-6 tednov.

Z vsem spoštovanjem udani

Dr. Tautz, pl. Tauenstein, c. kr. stabni zdravnik.

V Kremsi, dne 26. oktobra 1877.

Vaše blagorodje!

Moja hčerka je uže več nego pol leta imela hud kašelj, kateri jej je čisto prouzročeval tudi bruhanje; ker se jej niti nij ljubilo jesti, je zelo oslabila ter slujšala; v novinah čitavi o vaših izvrstnih zdravilih, si naročim 1 zavitek čaja in 2 škatljici celtilčkov. Jedva je použila bolnica nekoliko teh zdravil, in uže jej je odleglo. V nekaj dneh poide druga škatljica. Dete zdaj k večjemu vsakih 24 ur do jedenkrat zakašlja, ter je zopet krepko in se mu ljubi jesti. Zauvaljujoč se vam uljudno, prosim, da mi vnovič pošljete 1 zavitek čaja in 3 škatljice slavnih celtilčkov, ter se beležim z odličnim spoštovanjem

Adolf Kittl,

knež. Collredo Mannsfeldski pivarnar. V Opočnem, dne 11. januarja 1875.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi pošljete za zdaj 2 zavitka svojega mnogoslavljene Radgostkega univerza negr čaja in 3 škatljice celtilčkov, potem tudi sklenico Rožnovskega rastlinskega mleka. Spoštovanjem

Ivan Večič,

zemljiščno-knjižni vodja v Bošnjakih (Vojaška granica).
(47-3)

Od tega po zdravniške razloži in predpisih pripravljeni čaj, vežja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posébe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni **J. Seichert** v Rožnovi na Moravskem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: **W. Mayr** v Ljubljani, **W. König** v Mariboru, **S. Mittelbach** in **J. Čejbek** v Zagrebu, **Barmherzige Brüder** in **A. Nedved** v Gradcu, **A. Marek** in **J. Kupferschmid** v Celju, **O. Russheim** v Lipnici, **Carl Grabacher** v Murau, **J. Illing** v Rottemanu, **W. Thurnwald** v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Rožnovski cvet za živece, hitro in trajno zdravlja puiko, urganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

Jedna originalna steklenica z navodom, kako lek rabiti, stane 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava takšna voda se dobiva samo neposredno v lekarni rožnovskej.

Rožnavske majeye brinze (pravi ovčji sir). Ker je podpisani prevzel na svoje stroške jedno največjih tukajšnjih planinskih salaš, pošilja ovčji sir najboljšo vrsto 1 kilo s posodo vred a 60 kr. av. v.

Pri pošiljanji po pošti (postaina je jednaka do 5 kio) velja kolek in zavoj 10 kr. več.

Naslov: **J. Seichert**, lekar v kopelji Rožnavi.

Tuji.

7. avgusta:

Pri Stonu: Ranyan iz Trsta. — Stariha iz Amerika. — Dr. Werdnig iz Dunaja. — Pri Mallé: Fabriotti iz Trsta. — Hradecky iz Zagreba. — Seelig iz Dunaja. — Wroke iz Gradca. — Kümél iz Dunaja. — Pri bavarskem dvoru: Wiedeman iz Trsta.